

Toolkit voor genderbudgettering in de EU-fondsen

EIGE heeft een onlinetoolkit ontwikkeld om genderbudgettering toe te passen als tool voor gendermainstreaming in de EU-financieringsprocessen.

Voor wie is de toolkit bestemd?

- beheersautoriteiten die betrokken zijn bij de programmering van EU-fondsen;
- intermediaire instanties die projecten met EU-fondsen uitvoeren;
- organisaties op het gebied van gendergelijkheid;
- personeel dat op EU-niveau met EU-fondsen werkt.

© Chiara Luxardo

Wat houdt de toolkit in?

© Amnaj Khetsamtip/Shutterstock.com

In de eerste drie delen wordt het begrip genderbudgettering geïntroduceerd en wordt onderzocht wat de relevantie ervan is voor de EU-fondsen. In deel 4 worden elf praktische tools voor genderbudgettering beschreven, die betrekking hebben op:

- het EU-regelgevingskader;
- nationale/subnationale programmering, ondersteuning op projectniveau, en
- rapportage, toezicht en evaluatie.

In elke tool worden goede praktijken van EU-lidstaten uitgelicht en wordt verband gelegd met relevante verordeningen inzake EU-fondsen, zodat gebruikers weten waarom en waar zij de tool moeten toepassen. De toolkit voor genderbudgettering van EIGE is beschikbaar in 22 talen van de EU.

Waarom een toolkit voor genderbudgettering in de EU-fondsen?

De EU-fondsen zijn een van de primaire tools van de EU om genderkloven en ongelijkheden te verkleinen. Gendergelijkheid is verankerd in de rechts- en beleidskaders van de fondsen als essentieel "horizontaal beginsel". Dit betekent dat gendergelijkheid op een overkoepelende manier wordt geïmplementeerd in alle beleidsdoelstellingen van de EU-fondsen.

Dankzij genderbudgettering in de EU-fondsen:

- kan worden voldaan aan wettelijke voorschriften van de EU;
- kan verantwoording, resultaatgerichtheid en doeltreffendheid in de financiële planning en het beheer van EU-fondsen worden bevorderd;
- kan de transparantie worden vergroot door de betrokkenheid van vrouwen en mannen bij begrotingsprocessen te vergroten;
- kan een bijdrage worden geleverd tot de doelstellingen van de EU op het gebied van duurzame groei, werkgelegenheid en sociale cohesie en welzijn van EU-burgers, en
- kan de gendergelijkheid van vrouwen en mannen in al hun diversiteit worden vergroot.

De elf tools afzonderlijk:

Tool 1

EU-fondsen en EU-regelgevingskader betreffende gendergelijkheid

Deze tool biedt een overzicht van het belangrijkste EU-beleid en de voornaamste doelstellingen betreffende gendergelijkheid die van belang zijn voor de EU-fondsen. De tool is bedoeld om de lidstaten en beheersautoriteiten te helpen de planning en uitvoering van hun EU-programma's af te stemmen op de strategieën en regelgevingskaders van de EU met betrekking tot gendergelijkheid.

Tool 2

Analyse van genderongelijkheden en genderbehoeften op nationaal en subnationaal niveau

De tool biedt richtsnoeren voor het analyseren van genderongelijkheden en de verschillende behoeften van vrouwen en mannen in de programma's van EU-fondsen. Door een genderanalyse uit te voeren, zorgt u ervoor dat uw programmering:

- empirisch onderbouwd is;
- van hoge kwaliteit en doeltreffend is;
- gendergelijkheid bevordert, en gericht is op vrouwen en mannen die kansarm of achtergesteld zijn.

Tool 3

De vertaling van gendergelijkheid in beleidsdoelstellingen en specifieke doelstellingen/maatregelen

Deze tool kan door de lidstaten worden gebruikt bij het opstellen van partnerschapsovereenkomsten en door beheersautoriteiten op nationaal en subnationaal niveau bij het opstellen van operationele programma's om de gelijkheid van vrouwen en mannen in al hun diversiteit te bevorderen, in de hele EU.

Tool 4

Coördinatie tussen de EU-fondsen ter bevordering van het evenwicht tussen werk en privéleven

Met deze tool kan worden onderzocht hoe verschillende fondsen gecoördineerd kunnen worden gebruikt om het evenwicht tussen werk en privéleven te bevorderen. De tool kan worden gebruikt door beheersautoriteiten op nationaal en subnationaal niveau die betrokken zijn bij de programmering van EU-fondsen. De tool moet worden gebruikt bij het opstellen van partnerschapsovereenkomsten om het gecombineerde gebruik van fondsen op het niveau van de partnerschapsovereenkomst te bepalen, en bij het formuleren van operationele programma's om de combinaties van fondsen op het niveau van het operationeel programma verder te specificeren.

Op EU-niveau kan de tool ook worden gebruikt om de toepassing van de richtlijn betreffende het evenwicht werk/privé te volgen, en meer in het algemeen om de vinger aan de pols te houden bij de financiering voor de bevordering van gelijke rechten van vrouwen en mannen en van gelijke kansen op de arbeidsmarkt.

Tool 5

Partnerschappen en meerlagig bestuur — vaststelling van relevante partners, de rol van genderdeskundigen en de samenstelling van toezichtcomités

Beheersautoriteiten kunnen deze tool gebruiken om ervoor te zorgen dat:

- relevante actoren, met name degenen met genderexpertise, worden betrokken bij de programmerings- en monitoringprocessen van de EU-fondsen;
- alle organisaties die betrokken zijn bij het ontwerp en de uitvoering van de EU-fondsen, in hun bijdragen gebruikmaken van genderanalyses.

De partners in het kader van de EU-fondsen geven adviezen over de programmering en de uitvoering, houden toezicht op de voortgang van de programma's en geven hun goedkeuring aan de selectiecriteria voor projecten en aan evaluatieplannen. Hun rol is om de kwaliteit van de processen van de EU-fondsen alsook om de afstemming van de programma's op de overkoepelende doelstellingen van de EU en de lidstaten te waarborgen.

Tool 6

Ontwikkeling van kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren voor de bevordering van gendergelijkheid

Deze tool helpt u om:

- specifieke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren voor de bevordering van gendergelijkheid te definiëren, ter aanvulling op de reeds bestaande gemeenschappelijke indicatoren voor de fondsen. Dit biedt de lidstaten en de EU de mogelijkheid om een beeld te krijgen van de bijdrage van de fondsen aan gendergelijkheid;
- deze indicatoren af te stemmen op de nationale prioriteiten betreffende gendergelijkheid. Zo krijgen de lidstaten een beeld van de bijdrage van de fondsen aan de nationale prioriteiten betreffende gendergelijkheid.

De tool kan door de beheersautoriteiten op nationaal en subnationaal niveau worden gebruikt bij het opstellen van operationele programma's om de gelijkheid van vrouwen en mannen in al hun diversiteit te bevorderen. Deze tool is essentieel voor het verkrijgen van genderbewuste input voor de jaarlijkse prestatiebeoordeling en van relevante informatie voor het toezichtcomité, alsook voor tussentijdse evaluaties en evaluaties achteraf.

Tool 7

Vaststelling van genderbewuste criteria voor projectselectie

Deze tool kan door beheersautoriteiten en toezichtcomités als ondersteuning worden gebruikt bij het opstellen van genderbewuste projecten en het vaststellen van gendergelijkheidscriteria voor de selectie van projecten. Dit is essentieel om ervoor te kunnen zorgen dat gendergelijkheid als horizontaal beginsel in alle activiteiten uit hoofde van de EU-fondsen wordt geïntegreerd.

Tool 8

Het volgen van aan gendergelijkheid toegewezen middelen (beschikbaar in een later stadium)

Deze tool bevat een systeem waarmee bestedingen aan gendergelijkheidsdoelstellingen binnen programma's van EU-fondsen worden gevolgd. De tool biedt informatie over de financiering van doelstellingen betreffende gendergelijkheid in programma's van EU-fondsen, door de EU-fondsen te koppelen aan EU-beleid en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG) — met name SDG-indicator 5.c.1 (aangaande landen met systemen voor het volgen en openbaar maken van toegewezen middelen voor gendergelijkheid). De tool kan door de beheersautoriteiten worden gebruikt in het stadium van begrotingsplanning en in het stadium van verificatie en evaluatie van uitgaven — in het kader van de jaarlijkse uitvoeringsverslagen.

Tool 9

Mainstreaming van gendergelijkheid bij het opstellen van projecten

Deze tool helpt u om genderdoelstellingen en -indicatoren in partnerschapsovereenkomsten en operationele programma's te vertalen naar projectniveau. De tool kan worden gebruikt door beheersautoriteiten op nationaal en subnationaal niveau tijdens de planning-, uitvoerings- en monitoringfase van een project. De beheersautoriteiten kunnen de tool ook gebruiken voor advies aan lokale actoren en projectuitvoerders.

Deze tool ondersteunt de toepassing van eisen voor genderbewuste criteria en procedures voor de selectie van projecten.

Tool 10

Integratie van het genderperspectief in evaluatie- en toezichtprocessen

Deze tool kan worden gebruikt door beheersautoriteiten en monitoringcomités om een "evaluatieplan" op te stellen, ook voor tussentijdse evaluaties en evaluaties achteraf.

In een evaluatieplan wordt beschreven hoe een programma zal worden geëvalueerd, ook in termen van genderdoelstellingen en -indicatoren. Het plan omvat zowel de regelmatige evaluaties van programma's — bedoeld om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren en als input te dienen voor het ontwerp van de volgende programmafase — als een tussentijdse evaluatie in 2024 en de evaluaties achteraf van alle programma's in 2029. In alle evaluaties moeten de gendergerelateerde aspecten van de programma's worden beoordeeld.

Tool 11

Rapportage over bestedingen voor gendergelijkheid

Deze tool bevat de meest doeltreffende benaderingen voor het volgen van uitgaven op het gebied van gendergelijkheid:

- financiële genderaudit van de begroting;
- volgen van de voor bevordering van gendergelijkheid toegewezen financiële middelen (zie de beschrijving van tool 8);
- genderspecifieke analyse van bestedingseffecten.

Deze tool moet door de beheersautoriteiten worden gebruikt in het stadium van verificatie en evaluatie van uitgaven, als onderdeel van de jaarlijkse uitvoeringsverslagen.

Europees Instituut voor gendergelijkheid

Het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) is het kenniscentrum van de EU voor gendergelijkheid. EIGE ondersteunt beleidsmakers en alle relevante instellingen bij hun inspanningen om de gelijkheid van mannen en vrouwen tot werkelijkheid te maken voor alle Europeanen, door hen te voorzien van specifieke deskundigheid en vergelijkbare en betrouwbare gegevens op het gebied van gendergelijkheid in Europa.

© Europees Instituut voor gendergelijkheid, 2020

Overname met bronvermelding toegestaan.

Contactgegevens

<http://eige.europa.eu/>

[facebook.com/eige.europa.eu](https://www.facebook.com/eige.europa.eu)

twitter.com/eurogender

[youtube.com/user/eurogender](https://www.youtube.com/user/eurogender)

<https://www.linkedin.com/company/eige>

eige.sec@eige.europa.eu

+370 52157444

Europees Instituut voor gendergelijkheid
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
Litouwen

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie